

Nieuw
Nederlands

Beknopte docentenhandleiding

In deze beknopte handleiding vind je alle informatie die je nodig hebt om op een goede en snelle manier te starten met de 7^e editie van Nieuw Nederlands in leerjaar 1 en 2, voor alle niveaus.

Naast deze beknopte handleiding is er een uitgebreide docentenhandleiding beschikbaar, waarin veel meer achtergrondinformatie te vinden is.

Noordhoff

Brengt je verder

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Algemene informatie.....	3
2. Opbouw en structuur	3
3. Hoe werk je met de methode?.....	4
4. Uitleg opbouw en inhoud per cursus	5
Meer dan lezen	5
Thema's	5
Grammatica, Spelling en Formuleren.....	6
Fictie	6
Taal	6
Media	7
Puzzelen	7
Extra cursus online: Woordenschat.....	7
Extra cursus online: De brug.....	7
5. Toetsen en oefentoetsen	8
6. Leerroutes	8
7. Digitale mogelijkheden.....	9
8. Ook handig om te weten.....	9
9. Planners	9
Instructie.....	10
Tips	10
10. Meer weten?.....	10

1. Algemene informatie

Nieuw Nederlands 7e editie FLEX bestaat uit het arrangement: boek + online. Het FLEX-boek en de online omgeving worden standaard samen uitgeleverd. Het is niet mogelijk om alleen het boek aan te schaffen. Volledig digitaal werken is wel mogelijk.

In het kort betekent FLEX het volgende:

- Leerlingen ontvangen jaarlijks een nieuw boek, inclusief updates. Ongeveer elke drie jaar zal er een contentupdate plaatsvinden waarbij een gedeelte van de content zal worden vervangen.
- Leerlingen mogen schrijven in het boek. De opdrachten maken de leerlingen in een schrift, maar een leerling kan wel markeringen en aantekeningen maken bij de teksten. Dit wordt ook vanuit sommige opdrachten gevraagd.
- Leerlingen hebben online toegang tot alle leerjaren en niveaus.
- Combinatiedelen: Als een boek een dubbele niveau-aanduiding heeft, bijvoorbeeld 1kg, dan heeft het boek als basis het laagste niveau, kaderniveau in dit geval. Het hogere niveau, in dit voorbeeld dus gt, wordt bereikt d.m.v. differentiatie-opdrachten.

2. Opbouw en structuur

Nieuw Nederlands 7e editie bestaat uit acht modulaire cursussen en vier thema's in het boek.

Daarnaast is er extra en aanvullend materiaal online beschikbaar.

Het FLEX-boek bestaat uit:

- Thema's A, B, C, en D
- Cursus 1: Meer dan lezen **Nieuwe cursus!**
- Cursus 2: Media **Nieuwe cursus!**
- Cursus 3: Fictie
- Cursus 4: Taal **Nieuwe cursus!**
- Cursus 5: Grammatica (zinsdelen en woordsoorten)
- Cursus 6: Formuleren
- Cursus 7: Spelling
- Cursus 8: Puzzelen **Nieuwe cursus!**
- Handig!

Een uitleg van de opbouw per paragraaf vind je na de paragraaf 'Hoe werk je met de methode'.

Elke paragraaf start en eindigt met het belangrijkste **leerdoel** van de paragraaf. Aan het einde van de paragraaf is deze gerelateerd aan de F-niveaus van het **referentiekader taal**. Aan het begin van elke paragraaf staat daarnaast **Je hebt afgerond** en/of **Zie ook**. *Je hebt afgerond* verwijst naar paragrafen die relevante voorkennis bevatten. *Zie ook* verwijst naar paragrafen die niet voorwaardelijk zijn voor het maken van de paragraaf, maar die wel relevante informatie bevatten.

Het **onlinemateriaal** volgt de opbouw van het boek. Al het materiaal uit het boek plaatsen we ook online. Online vind je:

- Extra cursussen *Woordenschat* en *De brug*
- Extra paragrafen bij een aantal cursussen uit het boek
- Extra opdrachten (in leerroutes) bij paragrafen uit het boek
- Uitlegvideo's
- Oefentoetsen
- Trainers
- Feedback en tips bij alle opdrachten

3. Hoe werk je met de methode?

Er is veel materiaal, zoveel dat je dit niet allemaal in een schooljaar kunt behandelen. Je bent vrij om je eigen route te kiezen, op basis van wat jij en/of de vakgroep het best vindt aansluiten bij jullie visie op het schoolvak Nederlands. Uiteraard hebben we wel een advies hoe je het best kunt starten met de methode:

1. Behandel de hele cursus *Meer dan lezen*. Of je dit modulair of lineair wilt aanpakken, is ook weer een keuze die bij de docent en/of de vakgroep ligt. Het boek is modulair ingericht, maar je kunt uiteraard wel lineair te werk gaan.
2. Behandel minimaal één *Thema* per jaar. De thema's hoeven niet op volgorde gemaakt te worden, ze zijn niet afhankelijk van elkaar.
3. Behandel afwisselend paragrafen uit *Spelling*, *Grammatica* en *Formuleren*.
4. Vul je lesprogramma aan met paragrafen uit: *Media*, *Fictie*, *Taal*, *Puzzelen*, andere *Thema's* en het online materiaal.

Het is van belang dat je voor aanvang van het werken met de zevende editie weloverwogen keuzes maakt met je vakgroep. Denk na over jullie visie en jullie prioriteiten. Bedenk ook wat de behoefte van de leerling is. Maak op basis daarvan een lijst met cursussen/thema's (of losse paragrafen) die je wilt behandelen in een jaar. Lees ook eerst het hoofdstuk 'Uitleg opbouw en inhoud per cursus'. Hier vind je ook tips over hoe je cursussen zou kunnen inzetten.

Om een idee te geven hoe je het lesprogramma vormgeeft, zijn er voorbeeldplanners beschikbaar. Deze zullen waarschijnlijk niet naadloos aansluiten, want de hoeveelheid lessen en de vorm/invulling van deze lessen verschillen per school. De planners helpen je wel een eind op weg. De voorbeeldplanners vind je op de site.

4. Uitleg opbouw en inhoud per cursus

Elke cursus kent een eigen unieke opbouw. Hieronder wordt kort het belangrijkste per cursus uitgelegd.

Meer dan lezen

Leesvaardigheid speelt een belangrijke rol in de methode. Lezen staat centraal in de cursus *Meer dan lezen*, maar is ook goed zichtbaar in de *Thema's*, *Taal* en *Fictie*.

Elke paragraaf *Meer dan lezen* bestaat uit twee delen:

1. Receptief: leesvaardigheid met ruimte voor kijken en luisteren;
2. Productief: #zelfdoen, schrijven en spreken.

De cursus bevat daarmee een transfer van passief naar actief. Het onderdeel #zelfdoen bevat korte spreek- en schrijfoopdrachten die aansluiten op de leerdoelen van leesvaardigheid.

De cursus *Meer dan lezen* bevat ook woordenschat als losse opdrachten, te herkennen aan het symbool woordenschat. Indien gewenst, is de woordenschat toetsbaar: per paragraaf is een aantal toetsvragen beschikbaar.

In de hele methode:

- Woordenschat geïntegreerd
- Meer teksten en tekstsoorten (o.a. socialemediaberichten, blogs, en kijk- en luisterfragmenten)
- Rijke teksten (authentieke teksten)
- Minder geleide vragen, meer aandacht voor PISA-vaardigheden, tekst als bron (teksten vergelijken en evalueren)

Behandel deze cursus in zijn geheel.

Thema's

Een thema bestaat uit negen paragrafen die gaan over hetzelfde onderwerp en eindigen met een grote eindopdracht. De paragrafen *Lezen*, *Fictie*, *Schrijven*, *Spreken* en *Kijken* wisselen elkaar af.

De thema's zijn ontwikkeld met de volgende uitgangspunten:

- transfer en samenhang tussen vaardigheden;
- doelgericht lezen over één onderwerp t.b.v. verbeteren leesvaardigheid;
- schrijfvaardigheid en spreekvaardigheid productgericht toepassen;
- werken volgens de stappen verkennen, verdiepen, uitwerken en afronden;
- formatief handelen mogelijk maken;
- mogelijkheid tot samenwerking met klasgenoten.

Het onderwerp van de thema's en het eindproduct zijn gelijk voor vmbo en h/v, maar de route naar het eindproduct verschilt per niveau.

 Behandel in ieder geval één thema per jaar, behandel meer thema's als dat past bij jullie programma en visie.

Grammatica, Spelling en Formuleren

De cursus *Grammatica* maakt onderscheid tussen paragrafen zinsdelen (ZD) en woordsoorten (WS) die elkaar afwisselen. De cursus *Spelling* maakt onderscheid tussen spelling en werkwoordspelling.

De cursussen *Grammatica* en *Spelling* bevatten een extra online paragraaf *Mixopdrachten* met daarin opdrachten over alle stof van het leerjaar. De cursus *Spelling* bevat daarnaast een extra paragraaf *Spellingsalarm* met lastige spellingkwesties. De leerjaren 2, 3, en 4 starten bovendien met een (optionele) online herhalingsparagraaf waarin de stof van het voorgaande jaar kort wordt herhaald.

 Behandel afwisselend paragrafen uit deze cursussen, verspreid over het jaar.

Fictie

De cursus *Fictie* bestaat uit zes paragrafen. In de paragrafen in het boek staat een stukje literaire theorie centraal. De theorie houdt rekening met het soort fragmenten dat past bij de leeftijd en het niveau van de leerlingen. De paragrafen online hebben een wat praktischer insteek met als doel dat leerlingen tips krijgen voor het lezen voor school en aan de slag gaan met creatief schrijven.

De fragmenten en gedichten zijn zorgvuldig gekozen. Per fragment staat het niveau volgens *Lezen voor de lijst* aangegeven.

Fictie komt op meerdere plekken in het boek terug. Het is een vast onderdeel in de *Thema's* en ook in andere cursussen wordt fictie als bron opgenomen.

 Behandel afwisselend paragrafen uit deze cursus, verspreid over het jaar.

Taal

Recentelijk heeft taalbeschouwing weer een belangrijke plek gekregen in de discussie over het curriculum van het vak. Er moet meer aandacht uitgaan naar taal: taalkunde, taalbeheersing, taalphenomenen, taalwetenschap. Daarom bevat de 7e editie een nieuwe cursus *Taal*. Het uitgangspunt van de cursus is dat er geen theorieblokken worden opgenomen, maar dat theorie als informatieve tekst wordt aangeboden. De belangrijkste begrippen uit de paragraaf staan in een geel begrippenkader.

 Behandel afwisselend paragrafen uit deze cursus, verspreid over het jaar.

Media

In deze nieuwe cursus gaan leerlingen zelf aan de slag. In 6 paragrafen werken zij op basis van een ontwerpcyclus toe naar een eindproduct. Deze nieuwe leerlijn digitale geletterdheid is ontwikkeld door experts op dit gebied.

 De wijze waarop je de cursus het best kunt behandelen, zal per school verschillen. Je kunt er bijvoorbeeld voor kiezen om de paragrafen als reguliere lessen Nederlands te beschouwen. Daarnaast kun je er ook voor kiezen om de cursus Media als apart onderdeel te beschouwen. De paragrafen kunnen dan worden aangeboden in een thema- of projectweek of wellicht zelfs in mentoruren. Een paragraaf Media duurt ongeveer 45 minuten, waarbij leerlingen soms als huiswerk onderdelen moeten afronden.

Puzzelen

De laatste cursus in het FLEX-boek is *Puzzelen*. Deze cursus zit vol met woordenschatpuzzels. De puzzels bevatten woorden die leerlingen zijn tegengekomen in de methode. De puzzels zijn geordend per paragraaf of paragrafen. Leerlingen kunnen hierdoor speels en gericht oefenen met woordenschat.

 Behandel deze cursus als extra stof, om te differentiëren op tempo/niveau bijvoorbeeld.

Extra cursus online: Woordenschat

Online bieden we de optionele cursus *Woordenschat*. Op deze manier kan nog meer aandacht worden besteed aan het verbeteren van woordenschat. De online cursus bevat vier thematische paragrafen met daarin opdrachten rondom teksten en losse opdrachten.

 Behandel deze cursus als extra oefening gewenst is en/of als dit past bij jullie visie/programma.

Extra cursus online: De brug

De online cursus *De brug* bevat lesmateriaal waarmee leerlingen 'een brug kunnen slaan' naar het gewenste niveau. *De brug* is beschikbaar voor elk leerjaar en elke stream. Dat kan op twee manieren:

- Meestromen: materiaal waarmee leerlingen beter mee kunnen komen op hun huidige niveau.
- Overstappen: materiaal voor leerlingen die willen overstappen naar een hoger niveau.

 Behandel deze cursus als extra oefening gewenst is en/of als dit past bij jullie visie/programma.

5. Toetsen en oefentoetsen

De toetsen bij de methode zijn gebaseerd op de cognitieve niveaus KTI. De toetsen kunnen worden gemaakt en/of samengesteld in de digitale toetsenbank (standaard beschikbaar bij FLEX). De oefentoetsen kunnen leerlingen zelfstandig maken in de digitale leeromgeving. Alle (oefen)toetsen zijn ook als Word-bestand beschikbaar in het docentenpakket.

Per onderdeel zijn de volgende toetsen per paragraaf beschikbaar:

- Lezen (A- en B-versie)
- Media (A-versie)
- Fictie (A-versie)
- Taal (A-versie)
- Grammatica (A- en B-versie)
- Formuleren (A- en B-versie)
- Spelling (A- en B-versie)
- Woordenschat (A- en B-versie)

Voor de volgende onderdelen zijn twee oefentoetsen per paragraaf beschikbaar:

- Lezen
- Grammatica
- Formuleren
- Spelling

6. Leerroutes

In de digitale leeromgeving is het mogelijk om met adaptieve leerroutes te werken. We bieden leerroutes voor de cursussen *Meer dan lezen*, *Grammatica*, *Formuleren* en *Spelling*. De leerling begint elke paragraaf in route B, de route op het gemiddelde niveau. De leerroute wordt bepaald door de scores op de opdrachten die aan het leerdoel voldoen een paragraaf. Met name de opdrachten aan het einde van de paragraaf toetsen namelijk het te behalen leerdoel.

Er zijn drie leerroutes:

Route A. Een leerling met een score lager dan 55% gaat naar Route A: de leerling krijgt materiaal uit *De brug*. Daarna krijgt de leerling het advies om te oefenen met Slim Stampen

Route B. Met een score tussen 55% en 80% blijft de leerling in Route B: de leerling kan twee extra opdrachten en/of de oefentoets maken.

Route C. Met een score hoger dan 80% kan de leerling verder in Route C: de leerling krijgt de theorie en extra opdrachten uit een paragraaf op een hoger niveau met een **vergelijkbaar leerdoel**.

Uitzonderingen:

- Voor vwo is er geen mogelijkheid om door te stromen naar een hoger niveau. Waar passend, is er voor Route C extra uitdagend materiaal beschikbaar.
- Wanneer het leerdoel van een lagere stream niet voorkomt op het hogere niveau, vervalt Route C.

7. Digitale mogelijkheden

De digitale leeromgeving van Nieuw Nederlands biedt veel extra content en mogelijkheden:

- Digitaal werken met het materiaal uit het FLEX-boek
- Extra cursussen, paragrafen en opdrachten
- Inhoudelijke feedback en tips bij de opdrachten
- Video-uitleg bij elk theorieblok
- Trainen
- Adaptieve leerroutes
- Voorleesfunctie
- Leesteksten als download
- Resultatenpagina's (leerling + docent)
- Digitale oefentoetsen
- Digitaal toetsen
- Docentenhandleiding

8. Ook handig om te weten

- Het onderdeel *Handig!* achterin het FLEX-boek bevat een naslag voor onderdelen die leerlingen vaker nodig hebben. Denk bijvoorbeeld aan stappenplannen en het Schema werkwoordspelling.
- Het extra materiaal t.b.v. differentiatie staat in de digitale leeromgeving.
- Alle opdrachten (m.u.v. de puzzels) in de digitale leeromgeving zijn voorzien van feedback of tips. Het doel hiervan is om de leerling te helpen zijn antwoord te verbeteren.
- In de digitale leeromgeving en in het toetsplatform is het mogelijk om teksten en opdrachten/toetsvragen te laten voorlezen of vergroten.
- Bij elk theorieblokje is video-uitleg beschikbaar.
- In de digitale leeromgeving kunnen leerlingen aan de slag met de trainers.
- Online zijn e-books van elk niveau en leerjaar beschikbaar.

9. Planners

Uiteraard weet iedereen hoe een planner werkt en hoe je deze maakt. Deze instructie is dus echt gericht op het maken van een planner voor de zevende editie van Nieuw Nederlands. De instructie hieronder geldt voor de nieuwe planner (2023) die te downloaden is via de site. Op de site zijn volledig uitgewerkte voorbeelden te vinden. Voor elk niveau staan er twee kant-en-klare planners klaar. Ook deze kun je uiteraard aanpassen, zodat het aansluit bij jouw school.

Instructie

1. Zorg eerst dat het template past bij jouw school. Hoeveel lessen heb je per week? Vul de vakanties in, en eventuele project- en toetsweken.
2. Maak een lijstje van de onderdelen waarvan je zeker weet dat je ze wilt behandelen. Bijvoorbeeld: de hele cursus *Meer dan lezen*, *Spelling*, *Grammatica*, *Formulieren*, *Media*, *Thema C* en *Thema D*.
3. Zet de verschillende onderdelen in de planner.

Tips

- ✓ Doe de cursus *Media* (als je deze gaat doen in de lessen Nederlands) of een *Thema* aaneengesloten achterelkaar. De onderdelen *Spelling*, *Grammatica* en *Formulieren* kun je juist beter spreiden over het hele jaar.
- ✓ Plan tijd in om te toetsen
- ✓ Zorg elke periode voor een 'lege les' waarin je uitloop kunt opvangen.
- ✓ Plan een 'keuzeles' in, zodat je ruimte hebt om extra instructie te geven of juist verdieping aan te brengen. In de voorbeeldplanner zie je hiervoor verschillende opties.
- ✓ Als je tijd over hebt, kun je deze tijd vullen met extra materiaal, zoals een extra les *Fictie*, een paragraaf *Taal* of online materiaal.

10. Meer weten?

Bekijk de uitgebreide docentenhandleiding of neem contact op met je accountmanager of met onze klantenservice via (088) 5226888. We helpen je graag verder!